

L'HOME DELS ELÀSTICS BLAUS

La Marcel·la ja hi ha tornat! Cada cop que em deixa la roba plegada a la cadira m'hi he d'emprenyar. Sí, ho sento, sóc de la vella escola. M'agrada que la dona em prepari la roba. I què? A ella li satisfà d'allò més. D'aquesta manera no m'he de sentir dir coses com «on vas amb aquesta camisa?» o «tens una taca al camal, que no ho veus?». I tots dos, feliços i contents. Avui no m'hi ha posat els elàstics. A mi m'agrada portar-ne. M'hi sento més a gust. Més eixamplat. Com aquell polític del partit blau –en pau descansi– grossot i coix. Sí, home: aquell de cognom basc. Ara no em ve al cap! Millor que uns bons elàstics per aguantar les calces, res. I us ho diu un que té estudis de mecànica. Els elàstics treballen clarament a tracció; el cinturó, en canvi, està sotmès a variables més aleatòries, i no saps mai a l'alçada on te l'has d'apretar. Sobretot quan la panxa comença a fer de les seves. A acumular grassa, a botir-se com un bocoi de vi. Sóc un farteres; ho reconec. Corro cap a la setantena amb l'aspecte d'una prenyada a punt de parir. Al metge hi he anat ben poc. I encara és l'hora que m'hagi de receptar una d'aquelles potingues per a la pressió, el colesterol, el sucre... Els ulls!, ara que hi penso, això sí. Un metge algerià de la seguretat social –quin país, el nostre!– em va operar de cataractes i des de llavors que he deixat de portar ulleres. Sembla mentida com avança la ciència. Diu que dins dels ulls m'hi va posar –el magrebí– uns cristal·lins nous. O sigui: uns vidres. Recony!... Els elàstics! Jo sempre vaig amb uns elàstics amples, d'aquells que tenen dos traus a la punta de cada tira, per agafar-se als botons de les calces. Ja se'n cuida la dona de posar-hi els vuit botons. Ara, totes les calces –pantalons, millor?– les fan sense botons. Blaus, els elàstics. Com el color del partit de l'admirat polític. Els porto fins i tot a l'estiu, sense camisa ni res, encara que la calda me'ls xopi de suor i el blau cel angelical es converteixi en una blavor marina com la de la mar esquerra –brava, en diem per aquí– que contemplo des de la terrassa de casa. Bé: del mas que vaig comprar quan encara remenava les virolles a la fàbrica. Suro. Fèiem taps de suro i discos per a les ampolles de xampany. Cava, perdó! El plàstic ens ho va enviar tot a rodar pendent avall. Ara tot és plàstic. El plàstic i les multinacionals. Només deuen quedar un parell de fàbriques en tot l'Empordà. Grosses, això sí. Però, de les petites que donaven menjar a una bona colla de famílies, cap... La dona! Uf la dona, pobrota! Així que em veu amb aquell dellò de suor sobre les tires dels elàstics, em surt amb la mateixa canterella rondinaire: elàstics blaus, mullats... Una santa,

la meva dona. Les banyes les va portar amb una subtileza encantadora. La Valentina!... Pobrissona, la Valentina! Força més jove, però amb molt mala fortuna amb això dels bonys a les mamelles. Me la vaig estimar tant o més que a la meva dona. Només va parir una criatura; vull dir la Marcel·la, és clar. El meu fill ha sigut un desgraciat tota la vida. Ara ha quedat sense feina; no sé si n'ha tingut mai, de feina. Vull dir de les veritat, de les que t'has d'aixecar a toc de despertador i treballar tot el sant dia. Amb un soci, van muntar una empresa de construcció; ell, que en la seva puta vida, havia vist una paleta. Feien cases. D'aquelles totes iguals, una al costat de l'altra. Jardinet a davant; jardinet al darrere. Diu que ha sigut a causa de crisi. Punyetes! L'os de l'esquena, ha sigut! Que cada vegada el té més gros. Ara són per aquí. Van arribar ahir amb la dona i les dues criatures. Uns animalons indomables, malcriats, malcreients i descarats. Han vingut a passar el cap de setmana. Ni la meva mala llet amb què disfresso la cara quan els veig els pot posar a ratlla. I ella, la fleuma de la meva jove? Tot li està bé. Que siguin feliços, que facin el que els vingui de gust, que gaudeixin de la vida... Feliços! Esgarrapant la poca felicitat que els queda als altres? Mare de Déu, on anirem a parar! Totes són iguals, les criatures. Només cal passejar una estona per aquests parcs urbans que els hi ha muntat a qualsevol lloc que hi hagin quatre cases per adonar-te'n. Nosaltres sí que n'èrem de desgraciats. Amb aquella postguerra dels collons, en què havíem de fer mans i mànigues per poder-nos posar una cullerada de lleties a la boca. I això que a casa érem del costat dels que havien guanyat la guerra! Ui, la guerra! La meva mare em va parir l'any abans. I els primers dies d'aquella histèria col·lectiva van venir a buscar el meu pare. Era farmacèutic. Millor dit: despatxava en una farmàcia. Bon home. De missa. Català. De la ceba. Ja veus! Res més! Aquell dia també en van pelar dos d'altres. Dit i fet. Al mati, detinguts; al vespre, sota terra. Que l'havien afusellat, no ho vaig saber fins que vaig fer la primera comunió. M'ho va dir el capellà. *Orgullosa, debes estar!* Aquell capellà finolis que em volia fotre mà, el *maricón*. Jo, de seguida vaig veure que allò no era normal. Mossèn, no em toqui que em fa vergonya, la primera vegada. Li diré a la meva mare, la segona. Allí es va acabar tot. La meva mare va haver de pensar molt –dic pensar, no pecar, pobreta– i no tingué ànims per tornar-se a casar. Sembla que li havien anat al darrera un grapat de mansos. Aquest és massa feixista! Aquest, un mort de gana. Aquest altre, un pocapena. Total, que es va quedar per vestir sants. Tenia una mala llet de les més grosses. I es veu que, al traspasar, me la va traspasar a mi. Jove. Quaranta anys. Jo, en devia tenir quinze. El mateix mal que la Valentina, pobrissona. Pobrissones! Em va recollir el meu oncle. El de la fàbrica de suro. Les panes, les llesques, els carracs, les metralladores, els taps, els discos... i tota la pesca. La polseguera, inclosa. Quan va ser l'hora, em va enviar a ciutat a estudiar peritatge industrial

de la branca de la mecànica. I allò em va servir perquè, més tard, pogués agafar el timó de la fàbrica. No pel que m'havien ensenyat, sinó perquè aquell paper emmarcat amb sanefes grosses, els dibuixos de la reina Isabel la Catòlica i del cardenal Cisneros, presidit per l'escut de l'aguiot –*una, grande y libre*– i la signatura del mateix Francisco Franco Bahamonde – ves a saber! –, li semblava que em feia ser el *sursuncorda* de la indústria tapera gironina. El pobre oncle no va tenir fills. No devia ser de no cardar, perquè d'acord amb el que sortia de la seva boca era l'home més copulador del planeta. I això que, segons es feia córrer per la fàbrica, a la seva dona, hi havia un torero –un mosso que manejava el toro de carregar les paques de suro, no ens despistéssim– que se la repassava sovint. De fet, a la tia, sempre que baixava a l'oficina, se la veia satisfeta. Ell, l'oncle, també en portava, d'elàstics. Tirants, en deia. La bandera d'Espanya. Allò sí que m'impressionava. Era més de dretes que aquell polític que us comentava; recony, no me'n recordo del nom! Ja començo a perdre els trucs, la memòria. Em fot una por que qualsevol dia amb diguin que m'ha vingut a visitar aquell senyor alemany! I encara més que m'enviïn a una residència de vells, amb aquella pudor de pixats i tothom amb pitets grossos de fer calçotades a tots els àpats. Llars d'avis, ara en diuen, ves! Com volent-se treure les puces de sobre. El meu fill és capaç d'això i de molt més. I tant! A l'oncle, li havien matat el germà –el farmacèutic, és clar–, els molt rojos. Rojos!: com si un color hagués de marcar els ideals de les persones. Jo, a la colla de desgraciats de la mateixa corda dels que van matar el meu pare, tampoc els puc veure. És normal, no? De fet, al poble, d'aquells –anarquistes, en deien?– ja no n'hi queden: acabada la guerra, gairebé tots van marxar com rates fumigades cap a França. Però, d'això, a portar la bandera d'Espanya embolcallant el cos... Jo, amb el color blau n'he tingut prou. I tots els elàstics que m'he posat han sigut d'aquest color. Menys uns! Els que em va regalar la Valentina. Amb les quatre barres. Ella també era molt de la ceba. D'on els has tret?, em deia l'altra, la titular. I jo, vinga excuses de mal pagador. Només me'ls posava quan anava a veure la meua Valentina. A Barcelona. A can Barça, explicava als de casa; futbol amb els amics. Era una barcelonina amb una davantera que feia tremolar. Rossa i molt espavilada en allò de fer l'amor, amb tot un reguitzell de tècniques que ella en deia amoroses. Tenia un gravat amb les postures del *Kamasutra* i, a mig fer, me l'ensenyava i em deia: tria! Li agradava jugar amb els elàstics abans de despullar-me. I jo li seguia el joc, i amb molt de gust. La vaig conèixer en una d'aquelles barres americanes, que d'americanes no en tenien res. La que jo freqüentava devia ser una barra andalusa, perquè, a part de la Valentina, totes les altres noies que hi servien –diguem-ne– parlaven amb un deix del sud de la península que feia pixar de riure. Jo, en prou feines les entenia. Les primeres vegades vam anar a una mena d'hotel que

per Barcelona en deien un *meublé*. I, al cap de poc, al seu piset. Ella feia veure que jo era l'únic home que entrava en aquella casa. Pobrota! A mi tant me feia. I jo li continuava seguint el joc. En realitat, era del Pallars. I al Pallars va tornar quan els metges li van trobar aquella aglà assassina enganxada sota la pell d'un d'aquells pits meravellosos. M'enviava cartes a l'oficina de la fàbrica. I quan va morir, la seva mare m'ho va fer saber. I llavors vaig pensar que potser sí que jo era l'únic home que entrava en aquell piset de l'eixample. Vaig anar a l'enterrament d'amagatotis. Li vaig seguir el joc fins al final. L'església era plena. Vaig pensar que ben poca d'aquella gent devia conèixer l'ofici que la Valentina havia acabat fent a la capital. I no pas el de dependent d'una botiga de teixits on havia començat va despatxar en arribar. Penso que la seva mare sí. Sí que devia saber que va ser l'amo d'aquella botiga qui la va portar pel mal camí: engany, forçament, prenyat, avortament, acomiadament... prostitució.. Quan, acabada la cerimònia, vaig passar a donar-li el condol barrejat entre tota aquella corrua, em va mirar amb una hostilitat inhòspita. Què hi fas aquí?, va xiuxiuejar. I això que havia estat ella, segur!, qui m'havia fer arribar la mala notícia. Mai podré saber realment què en sabia aquella dona de la nostra història... I el seu home? Palplantat al seu costat, em va mirar amb una cara de marcià pallarès que deia «Qui cony ets, tu?»... Hòstia!, aquestes calces cada dia em van més ajustades. Règim!, diu la mestressa. Sí, règim. Punyetes!... On deu haver posat els elàstics? Tampoc són a l'armari! On deuen ser?... Marceel·la!... On deu parar aquesta dona? Mira-te'ls. Com juguen, els malvats. Semblen animalons feréstecs acabats de sortir de la gàbia. En Marcel, sobre la figuera. Què en sap la seva mare de la debilitat traïdora de les branques d'aquest arbre! En Marc, rebotcant-se per terra com si hagués de conquerir la torre inexpugnable d'un castell. Repta cap al costat de la figuera. Mira la meua finestra. La meua posició. La de senyor del castell encantat. Què porta a la mà? Un tirador. Una forqueta. Estira les gomes. Hòstia: els meus elàstics! Flap! I el vidre cruix com l'estavellament d'una xindria.